

## לדעת רבי שמעון?

ולר"ש דאמר, אף טעינה בחנם, מאי איכא למימר? לר"ש לא מסיימי קראי.

לא מסיימי [ברורים] קראי [הפסוקים], הי [איזה] משמע טעינה, והי [ואיזה] משמע פריקה, ואי [ואם] כתב חדא [אחד] הוה אמינא [הייתי אומר] לפריקה אתא [בא], אבל טעינה, לא כתב רחמנא אידך [את השני] לטעינה.

**מקשה הגמ':** ר"ש חולק על חכמים וסובר, שגם מצות טעינה נעשית בחינם, שתכתב בתורה מצות טעינה ונלמד ממנה על מצות פריקה? **מתרצת הגמ':** לר"ש במשמעות המילים, "עֲזַב תְּעֲזֹב" ו-"הֶקֶם תִּקֶּים", לא ברור איזה מהם עוסק בטעינה ואיזה מהם בפריקה, ולכן: אם היה נכתב רק אחד מהם, היינו אומרים שמסתבר שהוא בה למצות פריקה, משום שיש בה צער בע"ח והפסד ממון, ולא היינו יודעים שחייב אף במצות טעינה! לכן נצטרכו להכתב שני הפסוקים.

## מדוע נכתבה גם אבידה?

למה לי למכתב הני תרתי ולמה לי למכתב אבידה? צריכי, דאי כתב רחמנא הני תרתי, משום דצערא דמרה איתא צערא דידה איתא - אבל אבידה, דצערא דמרה איתא וצערא דידה ליתא אימא לא!

למה לי למכתב אבידה. השבת אבידה, לכתוב או הא [זה] או הא [זה] וליגמר מניה [ונלמד ממנה]! דהא [שהרי] כולהו [כולם] אזהרות ממון ישראל הוא?  
**צערא** [צער] דמרה [של הבעלים]. הוא העומד שם, ואין יכול לטעון לבדו וכן לפרוק.  
**דליתא** [שאין] למרה [הבעלים] בהדה [איתה] שיטרח בהשבתה.

**מקשה הגמ':** מדוע צריך להכתב בתורה, גם "פריקה וטעינה", וגם מצות "השבת אבידה"! הרי כל מצוות אלו באו ללמד שניזהר בממון ישראל, לכן שיכתב אחד מהם וממנו נלמד לשאר?  
**מבארת הגמ':** כל מצוה צריכה להכתב, מכיון שאם היה נכתב רק מצוות "פריקה וטעינה", היינו אומרים שדווקא בזה חייבה תורה, משום שיש צער לבעלים שעומד, ואינו יכול לפרוק או לטעון, וגם צער לבהמה. - אבל באבידה, שיש רק צער לבעלי האבידה ואין צער לאבידה, היינו אומרים שלא חייב להשיב! לכן נכתב בתורה, לחייב מצוות השבת אבידה.

## אם נכתב רק "השבת אבידה" [דף לא:]

ואי אשמעינן אבידה, משום דליתא למרה בהדה - אבל הני תרתי דאיתא למרה בהדה אימא לא! צריכא.

**דליתא** [שאין] למרה [הבעלים] בהדה [איתה] שיטרח בהשבתה. דאיתיה [שיש] למרה [לבעליה], דכת'ב [שכתוב] "עמו", אימא [נאמר] יחזור אחר בני אדם וישכור.

**המשך הצריכותא:** ואם היה נכתב רק מצוות השבת אבידה, היינו אומרים, שדווקא בהשבת אבידה חייבה התורה, משום שאין בעלי האבידה שם, ואיך תחזור אליו אבידתו. - אבל במצוות "פריקה וטעינה", שהבעלים נמצא ליד בהמתו, כמו שמצוים, "הקם תקים עמו", שהחיוב הוא דוקא שבעליו עמו ועוזרו, היינו אומרים, שלא יהיה חייב הבעלים ישכרו פועלים לפרוק או לטעון! לכן צריך להכתב בתורה גם מצוות "פריקה וטעינה" לחייבו לעזור.



## טבלת סיכום: הטעם מדוע נכתב בתורה מצוות: פריקה / טעינה / השבת אבידה

אם נכתב רק	הייתי אומר	אבל נאמר
מצות פריקה	בפריקה יש: צער בע"ח והפסד לבעלים, לכן נכתבה בתורה.	בטעינה אין: צער בע"ח והפסד לבעלים, ולא חייב לעשותה! לכן נכתב בתורה לחייבו.
מצות טעינה	בטעינה: משום שהיא בשכר, לכן נכתבה בתורה.	פריקה שהיא בחינם, ולא חייב לעשותה! לכן נכתב בתורה לחייבו.
פריקה וטעינה	בפריקה וטעינה יש: צער לבעלים ולבהמה, לכן נכתבו בתורה.	השבת אבידה, אין צער לאבידה ולא חייב לעשותה! - לכן נכתב בתורה לחייבו.
השבת אבידה	בהשבת אבידה: איך תחזור האבידה לבעליה? לכן נכתבה בתורה.	פריקה וטעינה, שהבעלים ישכרו פועלים ולא חייב לעשותה! - לכן נכתב בתורה לחייבו.

### ביאורי מילים

- ולר"ש - ולרבי שמעון.
- לא מסיימי קראי - לא ברורים הפסוקים.
- למכתב הני תרתי - לכתוב את שניהם.
- צריכי - צריכים [את שני הפסוקים]
- דאי כתב רחמנא - שאם נכתב בתורה.
- הני תרתי- שני אלו.
- דצערא דמרה איתא - יש צער בעליה.
- צערא דידה איתא - יש צער לבהמה.
- צערא דידה ליתא- אין צער לבהמה.
- אימא לא - אמור לא.
- ואי אשמעינן - ואם משמיענו.
- דליתא למרה בהדה - שאין בעליה עמה.
- דאיתא למרה בהדה - שבעליה
- איתה.
- צריכא - צריך [לכתוב הכל]

הפניות | ספר תרגום: עמ' 135 | אמונת חכמים: עמ' 126

## פסק ובאר את הגמרא

דף לא. - לא:

ולר"ש דאמר אף טעינה

בחנם מאי איכא למימר לר"ש לא מסיימי קראי למה לי למכתב הני תרתי ולמה לי למכתב  
אבידה צריכי דאי כתב רחמנא הני תרתי משום דצערא דמרה איתא צערא דידה איתא אבל  
אבידה דצערא דמרה איתא וצערא דידה ליתא אימא לא ואי אשמעינן אבידה משום דליתא למרה בהדה  
אבל הני תרתי דאיתא למרה בהדה אימא

לא צריכא

## שאלות לגמרא (עמ' 167 בספר הלימוד) | ענו על השאלות / סמנו את התשובה הנכונה

- במסגרת הגמ' - סמן בצבע אחד את המונח שבאה בסיומה של שאלה על חכם ומה יש לו לומר, בצבע שני את המילים המציינות שהפסוקים לא ברורים לתנא ובצבע שלישי את הכינוי לתורה / לקדוש ברוך הוא.

1. מה השאלה שתישאל, כאשר נאמר, שגם מצוות טעינה נעשית בחינם?

2. הסבר את דברי הגמ', לר"ש לא מסיימי קראי.

3. מה כוונת הגמ' שאומרת "הני תרתי"?

איזה דבר משותף יש למצוות האלו? [העזר ברש"י ד"ה: למה לי]

4. איזה צער יש לבעלים במצוות פריקה וטעינה?

5. הקף את המילה הנכונה.

- יש צער לבעל האבידה שנעלמה אבידתו ..... נכון / לא נכון
- בפריקה וטעינה, יש צד לומר שישכור פועלים ..... נכון / לא נכון
- בעל האבידה אינו מצטער, משום שיכול להחזיר אבידתו ..... נכון / לא נכון

6. הסבר בטבלה, את הגמ' להסבר ה - "צריכי".

אם נכתב רק	הייתי אומר	אבל נאמר
מצוות פריקה וטעינה		שהשבת אבידה:
מצוות אבידה		שפריקה וטעינה: